

13

dårlige pc-vaner du skal undgå

Din pc er et delikat stykke elektronik, der kan blive langsom og ustabil, hvis du bruger den forkert. Tag testen her og se, om du også har dårlige pc-vaner.



Journalist
Henning Rasmussen

Man siger ofte, at bilister, der har haft kørekort i mange år, er dem der begår flest trafikforseelser, fordi man med rutinen lærer at navigere mere bekvemt og måske lidt tankeløst gennem trafikken. Måske gælder den sammenhæng også, når det handler om vores brug af pc'en. I hvert fald har vi rutinerede pc-brugere nok en tendens til hurtigere at klikke igennem installationer eller at åbne alt muligt i browseren, fordi styringen af

computeren sidder i fingerspidserne og lidt mindre i hovedet.

Det er dog ikke altid, at den sædvanlige måde at gøre pc-tingene på er den mest hensigtsmæssige.

I mange tilfælde kan vi primært takke vores egen adfærd for, at computeren bliver langsom og ustabil eller direkte kommer i farezonen, fordi Windows og programmerne eksempelvis ikke får lov til at opdatere sig selv.

Test dig selv

Måske tænker du nu, at du er langt uden for målgruppen for denne artikel, fordi din måde at bruge pc'en på

er både hensigtsmæssig og forsvarlig, men jeg udfordrer dig alligevel til at tage testen her på næste side.

Hvis du så skulle opdage, at der faktisk er plads til forbedring i dine computer-vaner, får du her udførlige opskrifter på, hvordan du udfører 13 dagligdags opgaver ved pc'en mere fornuftigt. Det vil sige på en måde, der hverken gør din pc langsom eller udsætter den for unødigt fare.

HAR DU DÅRLIGE PC-VANER?

Strømstyring

Hvordan behandler du pc'ens batteri, hvis du er koblet på fast strømforsyning i længere tid?

- A** ☐ Jeg fjerner forsigtigt pc'ens batteri og lægger det i et køligt skab.
- B** ☐ Jeg fjerner strømkablet og tillader batteriet at aflade ind imellem.
- C** ☐ Jeg lader pc'en køre på strømkabel, mens batteriet er tilsluttet.

Ventilation

Hvis du kunne finde på at tage pc'en med i sengen til sen læsning eller underholdning, gør du så...?

- A** ☐ Jeg bruger udelukkende min pc på et fast underlag.
- B** ☐ Jeg sørger for at stille pc'en på en bakke eller plade, når jeg tager den med i seng.
- C** ☐ Pc'en placeres i dyner og tæpper, så skærmen er vinklet bedst i forhold til mine øjne.

Programinstallationer

Hvordan installerer du typisk nye programmer på pc'en?

- A** ☐ Jeg læser alt til punkt og prikke, før jeg accepterer noget som helst.
- B** ☐ Jeg noterer mig, om der er ekstra tilbud i installationen, som jeg ikke ønsker.
- C** ☐ Jeg klikker videre i en fart, da jeg ikke har tid til at læse alt med småt.

Nedlukning

Lukker du pc'en ned, genstarter eller bruger dvale-funktionen?

- A** ☐ Jeg lukker pc'en ned og fjerner strømforsyningen, når jeg er færdig med at bruge den.
- B** ☐ Jeg sørger for at genstarte pc'en et par gange om ugen, så den får en frisk opstart.
- C** ☐ Jeg lukker blot låget på computeren, når jeg ikke bruger den.

Internettet

Hvordan bruger du fanerne i din browser?

- A** ☐ Jeg åbner altid én fane ad gangen og lukker den straks, når jeg er færdig på hjemmesiden.
- B** ☐ Jeg sørger for at holde et minimalt antal faner åbne samtidig, og lukker dem, når jeg ikke længere skal bruge dem.
- C** ☐ Jeg åbner altid en ny fane, når jeg skal finde noget på nettet og lukker sjældent de eksisterende.

Opdateringer

Hvad gør du, når du får besked af dine programmer om nye opdateringer?

- A** ☐ Jeg opdaterer altid omgående, når jeg får besked om det.
- B** ☐ Jeg sørger for at klikke ja til opfordringerne med jævne intervaller.
- C** ☐ Jeg opdaterer aldrig, når programmerne beder om det. De kører udmærket uden.

Havde du flest A, B eller C?

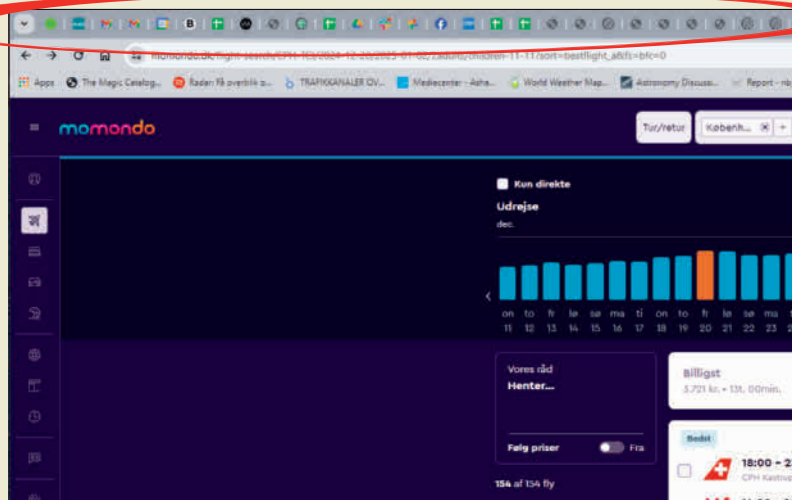
A Du er den forsigtige, på grænsen til nervøse type. Men måske går du også længere, end du behøver.

B Du er opmærksom på din pc's velbefindende, og du har ikke anlæg for dårlige vaner ved pc'en.

C Flere af dine vaner ved pc'en er uhensigtsmæssige, og du risikerer en langsom og ustabil pc.

1: Browseren er overfyldt med faner

I browsere som Edge, Chrome og Firefox er det muligt at arbejde i flere faner. Men funktionen har en alvorlig slagside: Hvis du ukritisk fortsætter med at hælde på og åbne nye faner, opbruger du al den ledige hukommelse på din pc, så den bliver langsom.



Hvis du som her har alt for mange faner åbne samtidig i browseren, fylder du pc'ens hukommelse op og gør både browser og computer ekstra langsom.



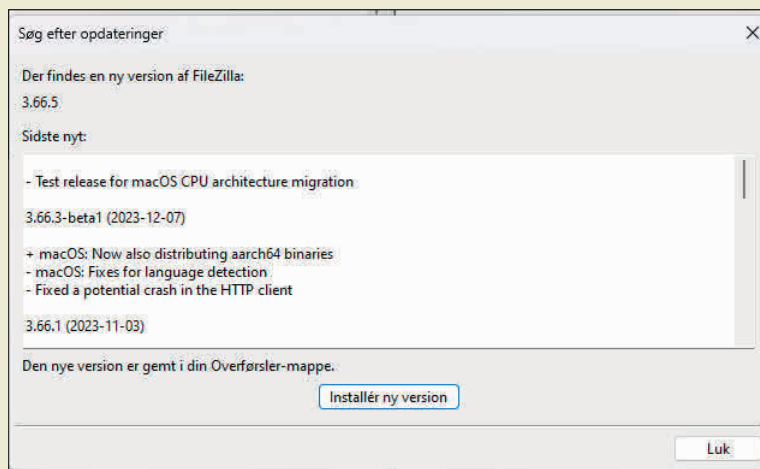
Når du bruger pc'en med strømforsyning i længere tid, bør du enten indimellem fjerne strømstikket og lade batteriet aflade, eller tage batteriet ud af computeren, hvis det er muligt.

2: Du skåner ikke batteriet

Litium ion-batteriet i din pc har ikke godt af at være opladet til 100 procent med fast tilsluttet strøm hele tiden. Det kan nemlig betyde, at cellerne i batteriet har taget skade den dag, du har brug for at arbejde på batteri.

3: Pc'en får ikke lov at opdatere

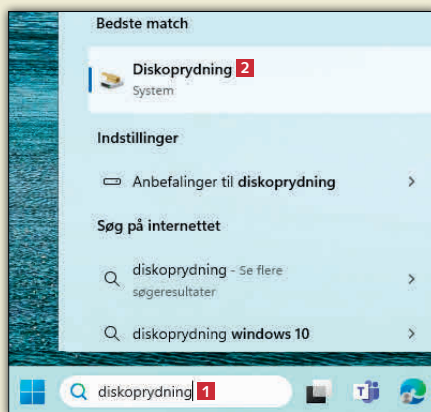
Det kan være irriterende at blive mødt med opfordringer til at opdatere programmer, når du skal foretage dig noget ved pc'en. Men opdateringerne rummer ofte rettelser, der gør programmerne hurtigere, sikrere og mere stabile, så i sidste ende er der stor gevinst ved at klikke Ja til at opdatere.



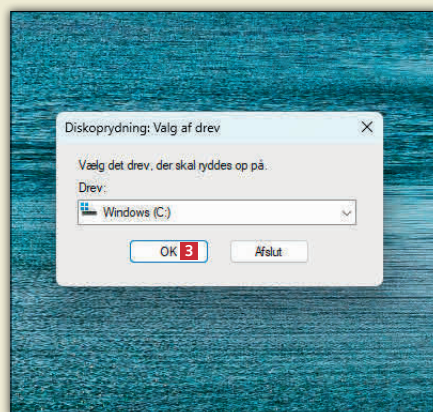
Når du starter dine installerede programmer, mødes du ofte af et vindue, der beder dig opdatere programmet til den seneste version. Hvis du for ofte lukker dette vindue uden at opdatere, udsætter du din pc'en for unødigt fare.

4: Du får ikke rensset pc'en

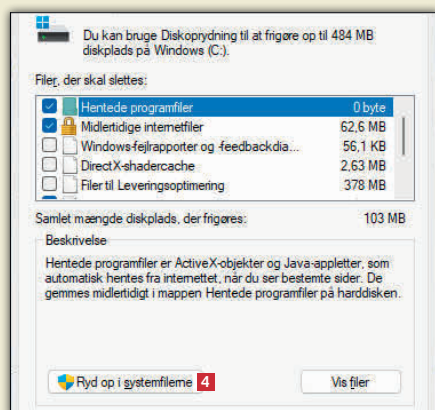
Selv ved helt almindeligt brug af pc'en vil den i løbet af ganske få uger være fyldt med bunker af overflødige filer. Filerne kan sløve din pc ned og æde den ledige diskplads. Erstat derfor den dårlige vane med en rengøring, som vi viser her.



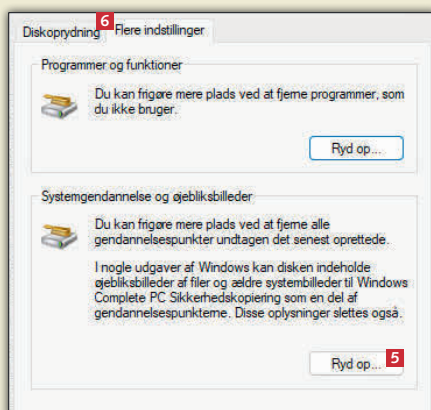
1 Skriv **diskoprydning** **1** i søgefeltet i Windows og klik på **Diskoprydning** **2**.



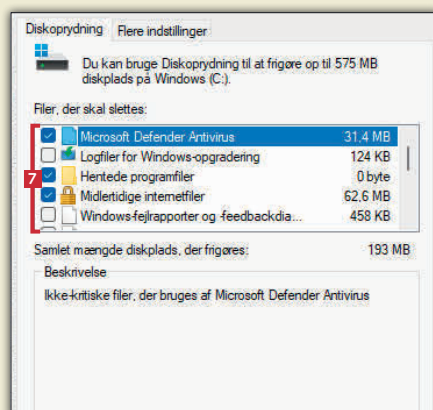
2 Klik på **OK** **3** for at scanne dit Windows-drev for overflødige filer.



3 Klik på **Ryd op i systemfilerne** **4** og klik igen på **OK**, når du skal vælge dit Windows-drev. Vælg dernæst fanen **Flere indstillinger**.



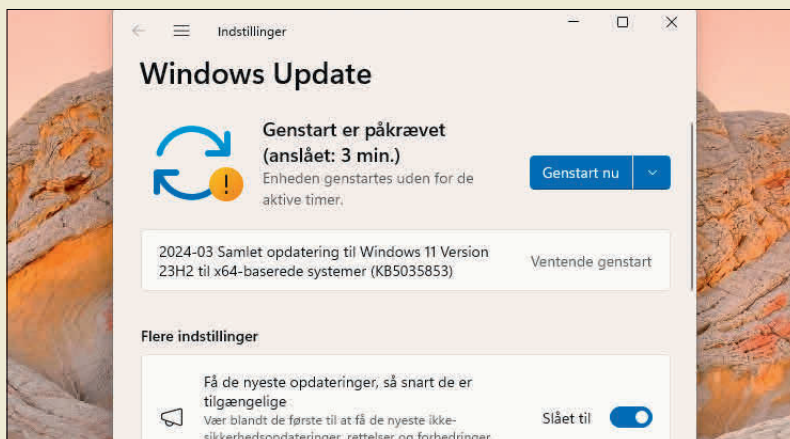
4 Klik på **Ryd op...** **5** under **Systemgendannelse og øjeblikbilleder**. Det fjerner gamle punkter fra Systemgendannelse. Klik så på fanen **Diskoprydning** **6** i toppen.



5 Markér de elementer, du vil fjerne i oprydningen **7** og klik på **OK**. Så renses din pc for gammelt skrammel, der kan sløve den ned.

5: Computeren genstartes aldrig

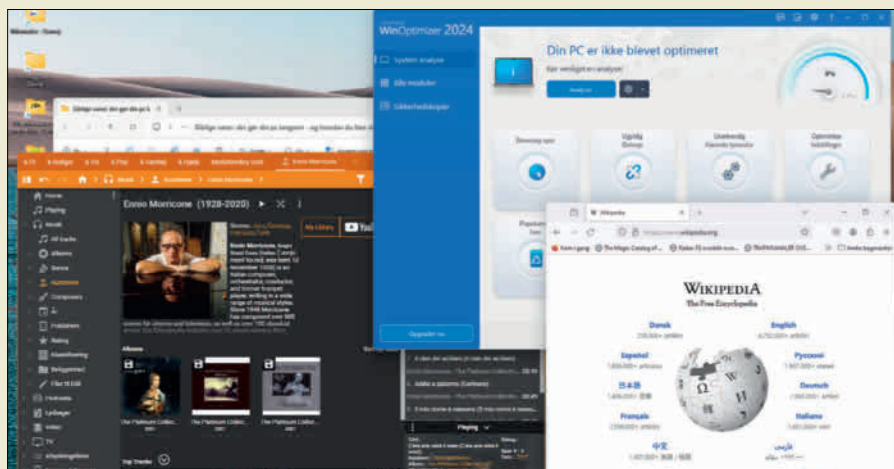
Det er nemmest bare at lukke låget på computeren, og så lade Windows sætte den i slumretilstand. Det har dog den konsekvens, at computeren aldrig genstartes, og så får du ikke færdiggjort installationen af vigtige Windows-opdateringer, som løser problemer og gør computeren hurtigere.



Når Windows har opdateret din pc med vigtige sikkerhedsrettelser, er det vigtigt at systemet også får lov at genstarte pc'en, så opdateringerne kan installeres. Derfor skal du undgå altid at sætte pc'en i dvale- eller slumretilstand.

6: Alt for mange åbne programmer

Har du behov for at lave nogle vigtige opgaver på pc'en i et bestemt program? Så luk alle andre kørende programmer. Det vil frigøre hukommelse og processorkraft, så din pc arbejder på sin fulde kapacitet i det ene program.



Din pc kan godt håndtere flere opgaver samtidig, men hvis du åbner alt for mange samtidige programmer, fylder du hukommelsen op, og det gør computeren ekstra langsom.

7: Du får ikke sikret dine filer godt nok

Det er en af de dårligste vaner overhovedet, hvis du glemmer at få sikret dine filer i en backup. Dermed risikerer du at spilde værdifuld tid. Derfor bør du i stedet gøre, som vi viser her.

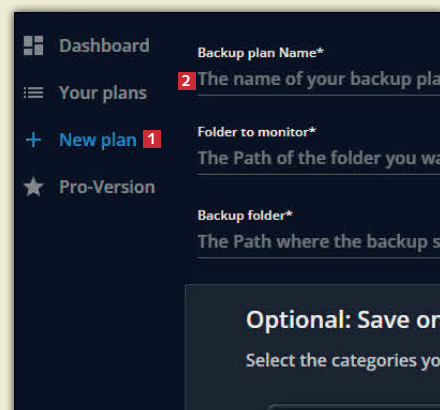
Ashampoo Backup Lite

Ashampoo Backup Lite er et letvægtsprogram til at sikkerhedskopiere dine vigtigste filer på computeren.

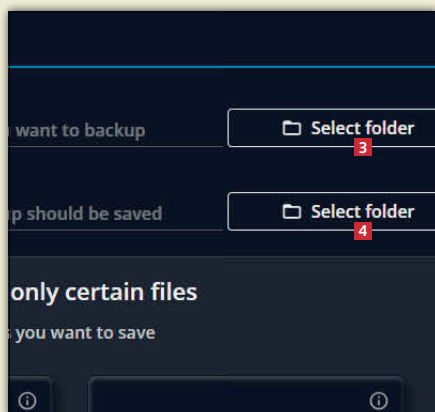
Sprog
Engelsk

Virker med
Windows 10 og 11

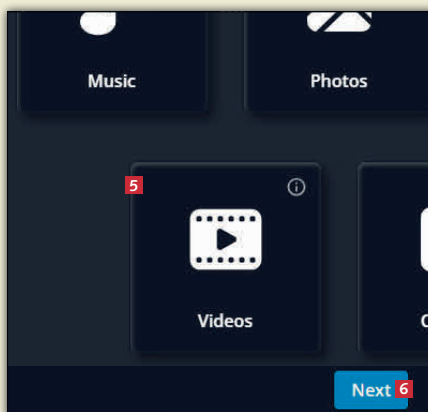
Hent programmet på vores hjemmeside:
komputer.dk/2413



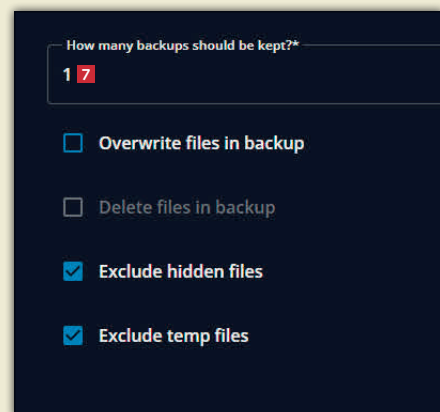
1 Hent Backup Lite på vores hjemmeside og installer programmet. Når du starter det, skal du klikke på **New plan 1** og skrive et navn til din nye backup **2**.



2 Klik på **Select folder 3** og udvælg mappen, du vil kopiere, og bagefter **Select folder 4** nedenunder for at vælge destinationsmappen.



3 Rul ned i bunden af siden. Du kan vælge kun at medtage bestemte filtyper **5** – ellers klik blot videre i guiden på **Next 6**.



4 Vælg nu, hvor mange kopier, du vil gemme af de enkelte filer **7** og klik på **OK**. Klik på **Finish** på næste skærm. På hovedoversigten skal du vælge **Activate**. Nu er filerne sikret.

8: Du får ikke ryddet op i opstarten

Hvis du har for vane ikke at kigge i listen over startprogrammer, vil du få et mindre chok over antallet. Ryd derfor op i oversigten, som vi viser her.



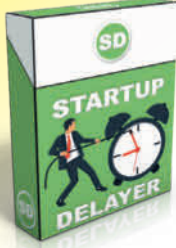
StartUp Delayer

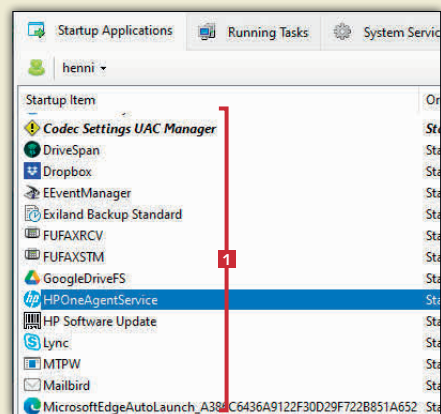
Dette værktøj afslører alle de programmer, som starter op, når du tænder pc'en. Det kan derefter deaktivere programmerne.

Sprog
Engelsk

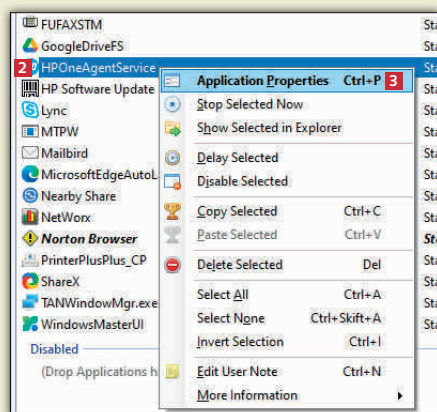
Virker med
Windows 10 og 11

Hent programmet på vores hjemmeside:
komputer.dk/2413

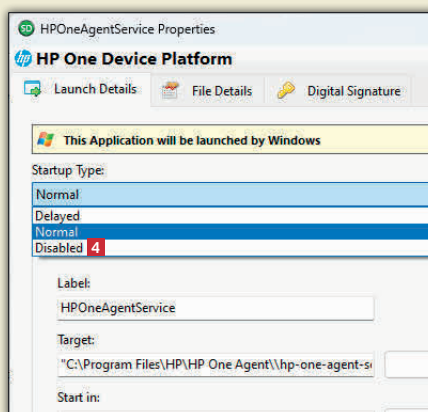




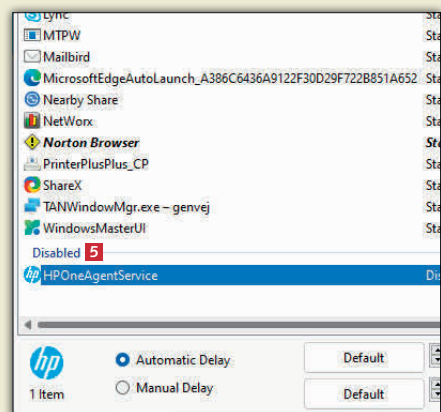
1 Hent Startup Delayer på vores hjemmeside og installer programmet. Når du starter det, vises en oversigt over alle de programmer, der starter sammen med din pc **1**.



2 Højreklik nu på et program, du ikke ønsker skal starte sammen med Windows **2** og vælg **Application Properties** **3**.



3 Vælg **Disabled** **4** i rullemenuen under **Startup Type** og klik derefter på **Save**. Nu starter programmet ikke længere automatisk, næste gang du tænder din computer.

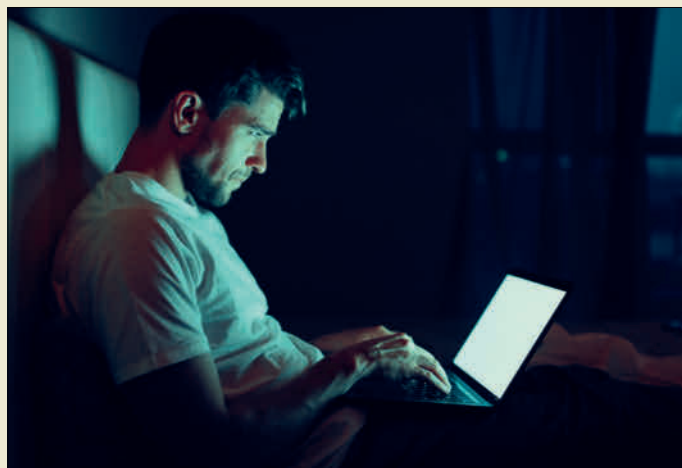


4 Du finder dine deaktiverede programmer i bunden af oversigten **5**. Her kan du aktivere dem igen på samme måde, hvis du ønsker at et program igen skal starte automatisk.

9: Pc'en bliver ikke nedkølet nok

En bærbar computer er ikke kun en god ledsager ved spisebordet eller skrivebordet. Pc'en er også velegnet til at tage med i seng eller til en eftermiddagslur på chaiselongen. Men hvis

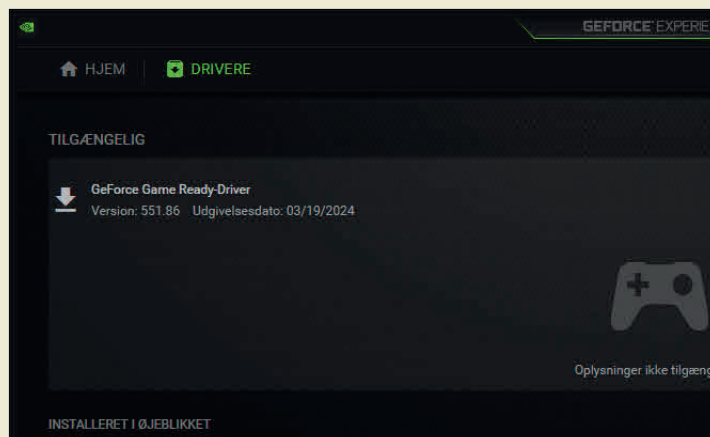
du har denne vane, skal du være opmærksom på ikke at omslutte computeren med tæpper og dyner, da det vil få komponenterne til at overophede og dermed udsætte dem for slid.



Det er hyggeligt at tage pc'en med i seng, men sørg for at du ikke spærrer ventilationsåbningerne bag dyner og puder.

10: Du glemmer at opdatere udstyret

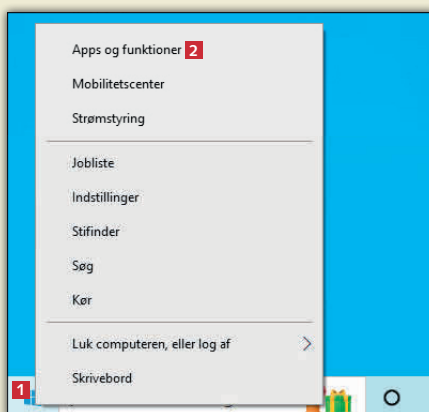
Ligesom det er tilfældet med dine installerede programmer, udgives der også ofte rettelser til det udstyr, din pc består af. Disse rettelser kaldes driver- eller firmware-opdateringer, og hvis du ikke siger ja, når du bliver tilbudt nye af slagsen, går du glip af korrektioner, der kan gøre hele pc'en hurtigere.



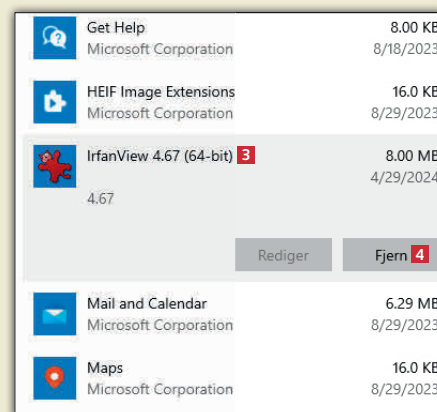
Når du får besked om, at der er nye drivere tilgængelige til din pc, bør du ikke udsætte dem for længe. Rettelserne fjerner ofte fejl, der ellers sløver pc'en ned.

11: Gamle programmer fylder pc'ens lager op

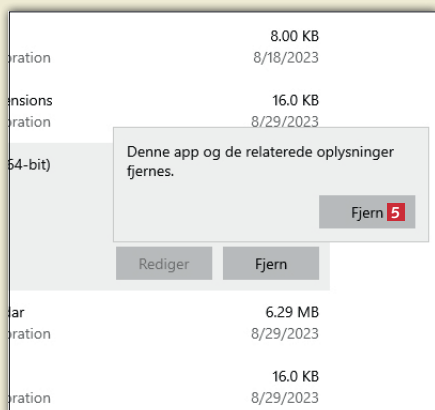
Det er en dårlig vane at fylde pc'en med for mange installerede programmer. Du kan fjerne overflødige programmer, som vi viser her, eller bruge et program til det, som vi viser på side 40.



1 Højreklik på startknappen **1** og vælg **Apps og funktioner** **2**.
I Windows 11 skal du i stedet vælge **Installerede apps**.



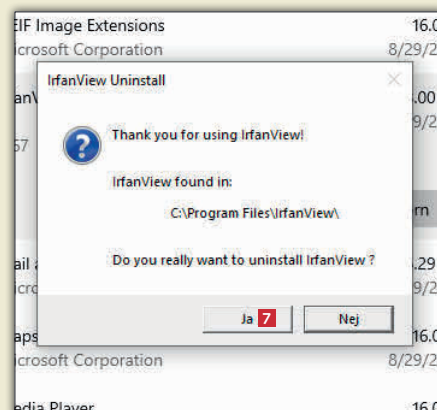
2 Klik på det program, du vil fjerne **3** og klik så på **Fjern** **4**.
I Windows 11 skal du klikke på de tre prikker og vælge **Fjern**.



3 Klik endnu en gang på knappen **Fjern** **5** for at bekræfte, at du ønsker at fjerne programmet.



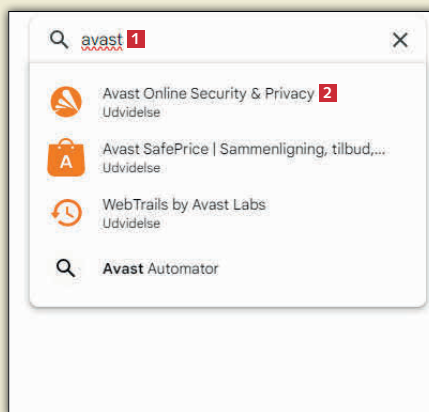
4 Programmets egen afinstallation starter. Klik på **Ja** **6** for at starte afinstallationsprogrammet.



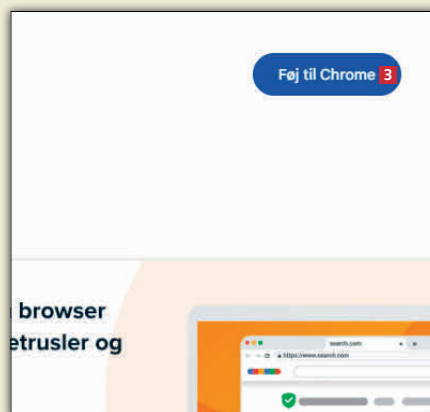
5 Klik til sidst på **Ja** **7**, og følg nu programmets egen afinstallation. Fortsæt på samme måde med andre programmer, som du kan undvære på din pc.

12: Pc'en er forsvarsløs på nettet

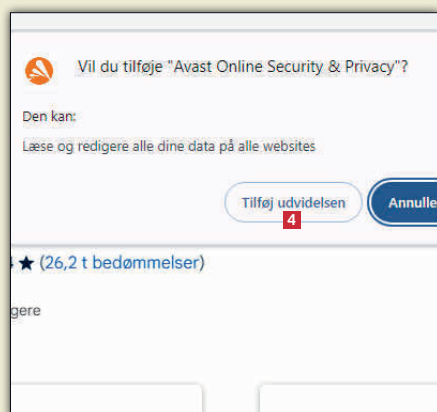
Et antivirusprogram alene giver dig ikke fuld beskyttelse mod alle farer på nettet, og hvis du uforvarende lander på usikre hjemmesider, kan pc'en hurtigt fyldes med malware og unyttige udvidelser. Beskyt derfor pc'en, som vi viser her.



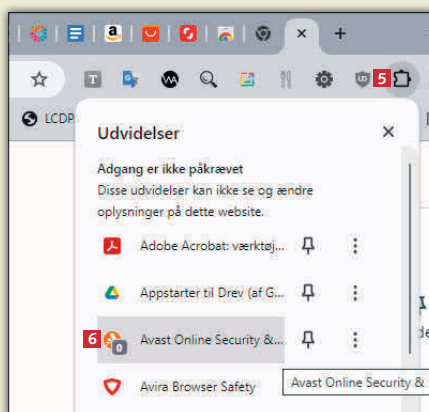
1 Åbn din Chrome-browser og besøg adressen chromewebstore.google.com. Skriv **Avast** **1** i søgefeltet og klik på **Avast Online Security & Privacy** **2**.



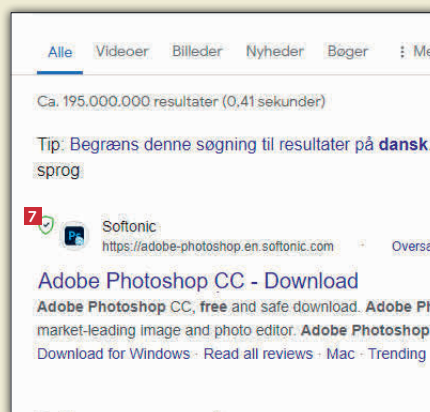
2 Klik på **Føj til Chrome** **3** for at installere Avasts sikre udvidelse i din browser.



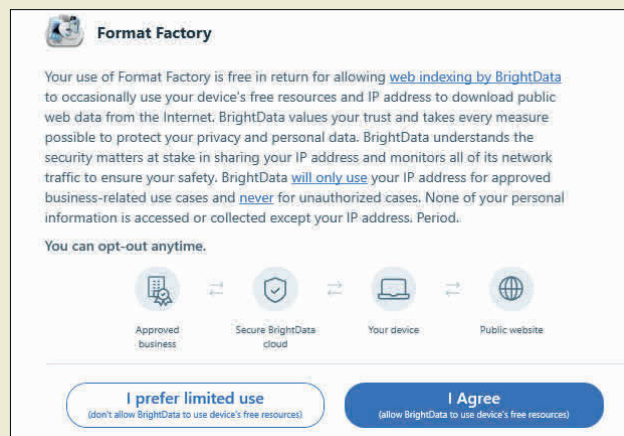
3 Klik på **Tilføj udvidelsen** **4** for at fortsætte.



4 Du kan indstille udvidelsen eller se statistik over dens brug ved at klikke på udvidelsesikonet i værktøjslinjen **5** og derefter vælge **Avast Online Security** **6**.



5 Nu er du beskyttet mod farlige cookies og trackere. Du er også sikret, når du søger på Google. Det grønne skjold med fluebenet **7** fortæller, at søgeresultatet er sikkert.



Mange programudviklere tjener penge på at narre ekstra programmer ind på din pc, og derfor skal du nogle gange undgå at klikke på Accepter, når du installerer et program.

13: Du er for hurtig på fingrene

De færreste orker at læse adskillige sider med brugerbetingelser, og derfor har vi nok alle en vane med at klikke hurtigt på Accepter, når vi installerer programmer på pc'en. Men det kan være uheldigt, fordi en del

programmers installationer også rummer valgfrie ekstraprogrammer, som du slet ikke ønsker ind på din pc. Brug derfor den fornødne tid, når du installerer programmer, til at sikre at du ikke får uønsket utøj med.